

Hagyomány tisztelő magyar telepesek

Greig, N. Y. városában a vasárnap azok részére, akik résztvettek a Hungarian American Citizens League nagy évi piknikjén, jóval több volt, mint a pihenés szórakozás napja. A piknik élénk példáját mutatta annak, hogy ez a liga milyen sokat tett az itt letelepedett magyar földes gazdák polgárosodása érdekében. Emellett azonban a telepesek nagyrésze jó magyar maradt, tisztelik az ősi szokásokat, hagyományokat, mégis mindannyi száz százalékos amerikai és hűséges polgára Amerikának. Mint egy öreg magyar mondotta: Az óhaza iránti tisztelet és szeretet és az ujhaza szeretete szépen megférnek egymás mellett minden tisztességes ember szívében. Az óhaza az édes anyám, nem én választottam, de Amerika a feleségem, azt én választottam, szeretem, hűséges szívvel viseltetem iránta és hűséges maradok hozzá a sirig, csak úgy, mint ahogy sohasem tudom elfelejteni édes anyámat, aki életet adott nekem.

A ligát 1920-ban alapították, célja az ott letelepedett magyarság mielőbbi polgárosítása volt és nagyrészt a ligának köszönhető, hogy a Lewis megyében lakó magyarok 90 százaléka amerikai polgár.

Mikor az itteni telep megalkult gyérszámu magyar lakott a környéken. Az első magyar telepes Lewis megyében Mihályi Imre volt, aki 1914-ben költözött ide és Chase Lake közelében kezdett kis birtokán gazdálkodni.

Mihályi Imre tanult, intelligens, okos, olvasott, szókimerő, becsületes magyar ember volt. Irodalmi munkáit is fejtett ki, több utazási, történelmi munkát és regényt írt. 1904-ben jött az Egyesült Államokba és New Yorkban letelepedett, ahol üzletet nyitott. Később Pennsylvaniába költözött és ott farmereskedett. Rövid idő múlva azonban Lewis megyében letelepedett és itt is halt meg mintegy tíz évvel ezelőtt.

A Mihályi család letelepedése után a magyar kolónia egyre növekedett és

csakhamar megalapították a Polgárosító Ligát. Az ország minden részéből telepedtek le itt magyar földes gazdák, akik szeretik a földet és értik a földmívelés minden csínját binját. Különösen Pennsylvania, Virginia és West Virginia bányászai költöztek ide, akik megunták a földalatti kemény bányamunkát és vágytak az isten szabad ege alá, vissza akartak élni régi és első szerelmükhöz: a föld míveléséhez. De nemcsak az

Egyesült Államok, hanem Kanada területéről is többen telepedtek itt le, akadnak olyan magyarok is, akik Saskatchewan és British Columbiából jöttek.

Jelenleg a Liga elnöke Mihályi Károly, Imre fia, aki Glenfielden lakik és real state broker. Övé a Mihályi múzeum és a Greig városában lévő NeNa-To-Re-park, melyben 65,000 fenyőfát ültetett el.

Alelnök Győre József. Lowvillen lakó farmer, Her-

man Ernő, Glenfielden lakó asztalos a pénztáros, Tock Gyuláné, Greig a titkár, Juhász Lajos a helyettes jegyző, Hamvai Ferenc és Veriga József a bizalmi férfiak.

A legelső telepesek következői: Győre József, Papp András, Smith Sándor, Delosh Ferenc, Varnay Imre, Huszár Pál, Mező Bertalan, Tarczy László, Halász Gáspár, Szabó József, Fazekas Istvánné, Biró János, Lovasi Pál, Mészáros István, Felber Gyula, Molnár András, Horváth István, Bobak József, Juhász Pál.

Továbbá: Csizmár János, Facs Sándor, Kuntz György, Disztán Istvánné, Reznayk István, Chepke Ervin, Nagy Dánielné, Pozman Andrásné, Kalams Mihály, Lustyik János, Papp Gábor, Mező József, Kern Károly, Bodnár Mária asszony, Szijáró János, Budai Dániel, Kovács János, Horbach György, Magyar István, Kotel Károly, Bernát György, Kostrub György, Farkas József, Somogyi József, Neste Andrásné, Balázs Mihály, Soós Lajos és Szűcs János.

A liga nagyrészt elérte célját a tagok polgárosítása-

al és most inkább társadalmi tevékenységet fejt ki, piknikjeik megyszerte híresek és az amerikai közönség is szereti ezeket az összejöveteleket, melyek most is minden tekintetben magyarosak.

Még mindig heted hét országgra szóló lakodalmakat tartanak a magyar családok körében, a feltálat ételek sokfélesége és kitűnősége az amerikai lakosság körében is a legnagyobb elismerést váltotta ki a nagyszerű magyar szakácsművészettel szemben. Különösen a tésztákat imádják az amerikai szomszédok és nem fogynak ki a rétesek, kürtös kalácsok, diós, turós és cseresznyés bélesek dicséretéből.

Ősszel, betakarítás után megtartják a szokásos szüreti mulatságot, Greig és Lewis megye szépséges magyar virágszájai és menyecskéi a szindus magyar ruhákban jelennek meg e zalkalommal és a tánctermet szőlőfürtök, tarka selymek és zászlók díszítik.

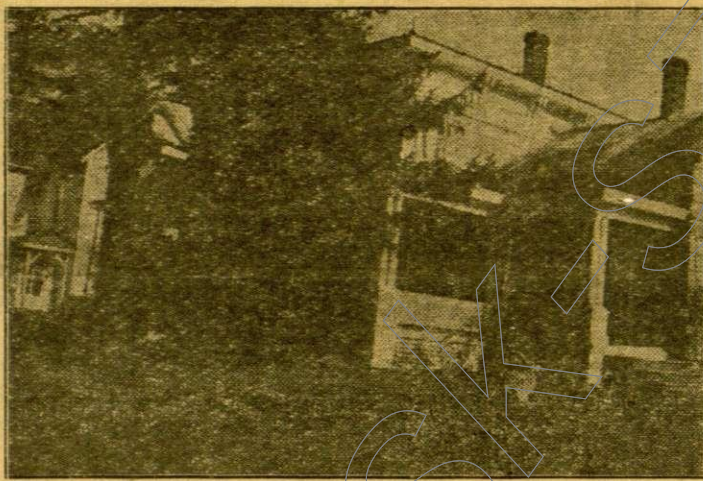
A csárdás alatt a férfiak igyekeznek egy egy fürt szőlőt lelopni, de a szigorú és szép fiatal csószlányok örököznek arra, hogy a szőlőfürtökből ne tűnjön el egy sem és a tolvajt a bíró elé viszik.

Az ítélet nem szigorú és könnyen elviselhető, mert rendszeren úgy szól, hogy a tolvaj legényt az elfogója csokolja meg, ez az ítélet!

Azután jön a nagy szüreti lakodalmak ez is módot ad arra, hogy a fiúk megcsókolják a lányokat és természetesen csakis azok a párok mennek az anyakönyvvezető elé, akik amúgy is vonzódnak egymáshoz. Ezek közül a próba vagy inkább tréfás házasságok közül nem egy végződött később a templomban, az oltár előtt, igazi házasságkötéssel.

Persze a fiatal, második nemzedék, mely már itt született és itt járt iskolába, nem követi annyira a hagyományokat és magyar szokásokat, de a tánc és szüreti mulatságokon még mindig részt vesznek és ha máskor nem legalább ezeken a napokon illetve estéken, készséggel hódolnak a régi szép magyar szokásoknak.

Greig és környéke lakosságának nagyrésze farmer, de ma már számos kereskedő és iparos is akad a magyar telepesek között.

A Mihályi múzeum, melyet Mihályi Károly, Mihályi Imre fia alapított. Pénzügyi teménye és indiai felikvidi államszerte híresek.

ÁTKOZOTT FA

Írta: Fodor József

Huzd rá cigány, egyre huzzad,
Ugrósat, vagy tépő-busát,
Nem némulhat soha fád!
Mindig biztos a fogásod,
S nem jöhet hang sohse vásott,
Jaj, mert rád dül a világ!

Onstd ki szived, tépd ki lelked,
Velőd szaggasd gyanta-szernek,
Tedd rá véred, életed.
Halj me, vagy huzzad, nyuzzad egyre,
Vad szépet csak váltva szebbre,
Ha elhallgatsz, jaj neked.

Éj s nap, mintha örületben,
Átkozott fa a kezedben,
Unszol iszonyu varázs.
Vad táltosfa, s ha levetnéd:
Magad mellé eltemetnéd!
Huzzad; nincs ut semmi más.

Véred őrzöng, szived szédül,
Istent, poklot hívsz segédül,
Csak hogy percre menekülj
S ha kis csend a nagy futamban:
Szived vész, szakad meg abban —
S már huzod, hogy felderülj.

Örült játék, mert veszettje,
Csak nyüjjed, vond, hogy lehess te,
Kiván, vagy nem ember agy.
Mint vad átkon, csügve fádon —
S rossz fád nélkül a világon,
Átkozott vagy, semmi vagy.

Pokol-fának bus büvöltje,
Vele élsz, halsz, bár gyüldöl te,
Átkozd, tépd bár, sirva duld,
Kinok közt is orv örömben,
Istenként dus, bárha könnyben
Bolond, boldog nyomorult!